

Nyugat-magyarországi-peremvidék pókfaunájának (*Araneae*) előzetes ismertetése

Kovács Péter és Szinetár Csaba

XII. Magyar Pókász Találkozó
Pakod, 2011

Motiváció

- Elterjedés

Egyes területek publikált eredményeinek nehézkes hozzáférése, az eredmények nem ismerete

- Faunisztika

Nem volt elegendő ismeretünk az egyes fajok peremvidéki elterjedéséről

- Publikálatlan adatok

pl. szakdolgozatok

- Revidiálás

- Régebbi bizonytalan taxonok pl. *Parosa lugubris* - *Pardosa alacris*

- Számmisztika

1891 *Araneae Hungariae* I. kötet (Chyzer, Kulczynski) megjelenése

Peremvidék

- Magyarország kistájainak katasztere

2: Kisalföld

3: Nyugat-Magyarországi-peremvidék

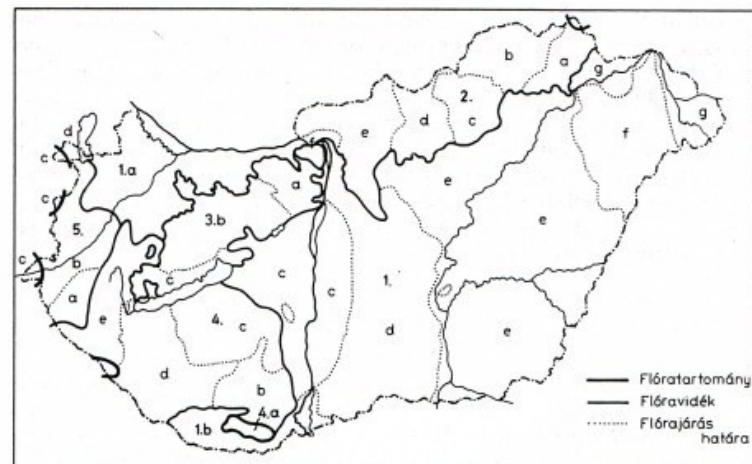
4: Dunántúli-dombság

5: Dunántúli-középhegység

Vígh Károly 2000:
A Nyugat-magyarországi-
peremvidék állattani
kutatásának története

- Növényföldrajzi régiók

102. ábra. Magyarország florisztikai beosztása (Soó nyomán, módosítva)

1. ALFÖLD	b) Tornai-karszt	4. DÉL-DUNÁNTÚL
a) Kisalföld	c) Bükk hegység	a) Villányi-hegység
b) Déli-Alföld	d) Mátra	b) Mecsek
c) Mezőföld és Solti-síkság	e) Börzsöny a Gödöllői-dombvidékkel	c) Külső-Somogy
d) Duna—Tisza köze	f) Dunazug hegyvidéke	d) Belső-Somogy
e) Tiszántúl		e) Zalai-dombvidék
f) Nyírség		
g) Észak-Alföld	3. DUNÁNTÚLI-KÖZÉP-HEGYSÉG	5. NYUGAT-DUNÁNTÚL
	a) Pilis—Budai-hegység	a) Göcsej
2. ÉSZAKI-KÖZÉPHEGYSÉG	b) Vértes és Bakony	b) Őrség—Vasi-dombvidék
a) Zempléni-hegység	c) Balaton-vidék	c) Magyar Alpok
		d) Lajta-hegység

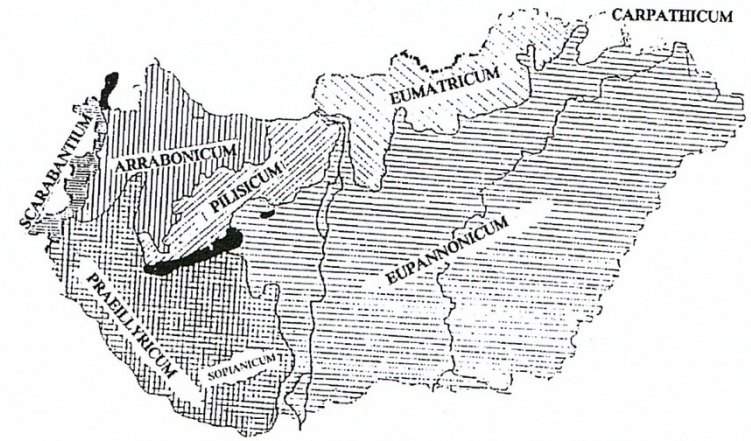
(A vastag vonallal elhatárolt részek már a szomszédos Kárpáti, Nyugat-balkáni, illetve a Kelet-Alpesi Flóratartomány hazánkba benyúló részeinek tekinthetők)

1. Az Alföld flóravidéke

Az Alföld flóravidéke messze túlterjed határainkon kelet és dél felé, sőt a Kisalföld folytatásaként kiöblösödő Morvamezőt és a Bécsi-medencét is ide soroljuk növényzete alapján. Teljes egészében az erdőssztyepp-zónába tartozik, talán délkeleti része (Békéscsanádi löszhát) a talaj feltörése előtt már igazi füves puszta volt, kevés (egyharmad

- **Állatföldrajzi régiók**

(Pilisicum). A Kárpátok (Carpathicum) faunakörzetének Északi-Kárpátok faunajárásához (Eucarpathicum) a Zempléni-hegység tartozik. Az Alpokalja (Noricum) egy faunajárása a Magyar-Alpok (Scarabantium vagy Praenorikum) jut az ország területére. Az Illírvidék (Illyricum) két járása Mecsek és környéke (Sopianicum), valamint Belső-Somogy, Zselic és Külső-Somogy déli része (Praeillyricum) Magyarország területére esik (DUDICH E., 1958).

71. ábra

Magyarország állatföldrajzi besorolása, faunakörzetek, faunajárások

Faunakörzet	Faunajárás
I. Alföld (Pannonicum):	1. Nagyalföld (Eupannonicum) 2. Kis-Alföld (Arrabonicum)
II. Ösmátra (Matricum):	1. Dunántúli-középhegység (Pilisicum) 2. Börzsöny-Mátra-Bükk (Eumatricum)
III. Kárpátok (Carpathicum)	1. Északi-Kárpátok (Eucarpathicum)
IV. Illírvidék:	1. Mecsek és Fruska-Gora (Sopianicum) 2. Drávémente (Praeillyricum)
V. Alpokalja (Noricum):	1. Magyar-Alpok (Scarabantium; Praenorikum)

Magyarország állatvilága

Európa egy kontinentális és egy atlantikus klímájú területre tagolódik. Ennek hatásai hazánk területén is jól érzékelhetők. A Dunántúl szubatantikus, a Tiszántúl pedig már kontinentális hatás alatt áll. A szubmediterrán klímahatás a Dél-Dunántúl térségének dombvidékein, a Mecsekben és Villányi-hegységben, a Kiskunság déli részén érezhető markánsan hatását.

- **Közigazgatási határok**

Metodika

Farkaspókok - *LYCOSIDAE* Sundewall, 1833

Pardosa palustris (Linnaeus, 1758):

Gy-M-S m: Sopron (Chyzer, Kulczynski 1891), Lébény: Szigeti-legelő, Sarród: Lászlómajor (Szita és mtsi 2002);

Vas m: Kőszeg (Balogh 1938), Szombathely (Molnár 1992), Gencsapáti (Szinetár és mtsi 2006),

Zala m: Batyk: Batyki-égerláp (Guitprecht 2001), Dióskál, (Szentgyörgyvár) (Kis 2001), Balatongyörök, Fenékpusztá (Szathmáry 1995)

Bibliográfia „Hitelesség”

- Szakdolgozatok
- OTDK munkák
- Kutatási jelentések
- Publikációk, közlemények
- Konferencia anyagok

Problémák

- **Hiteles forrás**
- **Helyes taxonómiai besorolás**
- **Taxon rendszertani és nevezéktani változásai**
- **Lokalitás**
  - Nincs pontos helyszín megjelölve
  - Nincsenek megkülönböztetve az egyes fogási eredmények

Eredmények - Számok világa

- **Kb. 520 faj**   **728 faj (Samu, Szinetár 1999)**
- **36 család**   **39 család**
- **8 védett faj**   **15 védett faj**

Eredmények - Faunisztika

- ***Parasyrisca arrabonica* Szinetár & Eichardt, 2009**
- ***Panamomops affinis***
- ***Palliduphantes alutacius***
- ***Saloca diceros***
- ***Atypus muralis***
- ***Comaroma simoni***
- ***Pardosa vittata***
- ***Pardosa maisa***

Eredmények – Zala megye

- **Legrégebbi adatok: Nagykanizsa és Zalaszentgrót (Chyzer, Kulczynski 1891)**
- **Szélesebb körű kutatás:**
  - Kis-Balaton (Keresztes Balázs, Szita Éva)**
  - Keszthely, Balatongyörök (Szinetár Csaba) kéreg- és épületlakó fajok**
  - Fenekpuszta, Balatongyörök (Szathmáry Kinga 1995)**
  - Kovácsi-hegy (Loksa Imre 1961)**
  - Batyk (Szinetár Csaba, Guitprech Gábor)**

Jövő: ?

Eredmények – Győr-Moson-Sopron megye

- **Legkorábbi adatok: Herman Ottó és (Chyzer, Kulczynski 1891)**
Hédervár, Sopron
- **Fertő-Hanság Nemzeti Park átfogó kutatása 2002**
Vázlatos ismeretek. Pl: Répce mentéről, Csáfordi-erdő (12 adat) és a Répce menti rétek (6 adat) (Szita és mtsi, 2002)
  - **Szigetközi Tájvédelmi Körzet (Szinetár Csaba)**
  - **Felpéc: Sisek (Gergely 1998)**
  - **Gönyű: Gönyői-erdő (Vörösházi 206)**
  - **Taxonómiai munkák: Baraksó 2002 (Búvárpók), Német 1993 (Keresztespókok)**
  - **Épületlakó pókok vizsgálata**

Jövő: Pannonhalmi TK, Kisalföldi meszes homokpuszták, Répce menti TK

**Arachnológiai felmérések helyszínei napjainkig
Győr-Moson-Sopron megyében (2007)**

Készítették:
Kovács P.; Gergely B.; Szinetár Cs.
VIII. Magyar Pókász Találkozó 2007

Eredmények – Vas megye

- Legrégebbi adatok: Kőszeg, Kám, Sárvár (Chyzer, Kulczynski 1891)
- Szélesebb körű kutatás:
  - Őrség (Szinetár 1988, 1992, 1995), (Kovács, Szinetár 2004)
  - Szombathely, Kőszeg, Gencsapáti (urbánus területek pókfaunája)
  - Kőszeg Alpokalja Természeti Képe kutatás
  - Tömörd (Tömördi-tó Természetvédelmi Terület) 10 éves monitoring
  - Ság-hegy (Szinetár, Miltényi 2000)
  - Vas-hegy (Varga 2007, Gergely 2011)

Jövő: Őrség, Vas-hegy, Épületlakó pókok vizsgálata, Kőszegi-hegység

Digitalizált adatok

www.arachnofolia.hu

Főoldal Munkatársak Publikációk Kutatási projektek

Arachnológiai térkép
**SZOMBATHELYI
ARACHNOLÓGIAI
MŰHELY**

menü

- Főoldal
- Munkatársak
  - Dr. Szinétár Csaba
  - Kovács Péter
  - Kovács Gábor
  - Eichardt János
  - Kancsal Béla
- Aktuális kutatásaink
- Galéria
- Linkek
  - A 'Hónap pókja'
  - Elérhetőség
  - Arachnológiai térkép

A hónap pókja

Karéjos keresztspók

Hírek

2011-08-09: **XII: Magyar Pókász Találkozó**
style="mso-bidi-font-weight:normal">Kedves Pókászok és Pókbarátok!

2011-03-21: **VI. Euregionális Természettudományi Konferencia**
A Nyugat-Magyarországi Egyetem

Szombathelyi Arachnológiai Műhely (SZAM)!

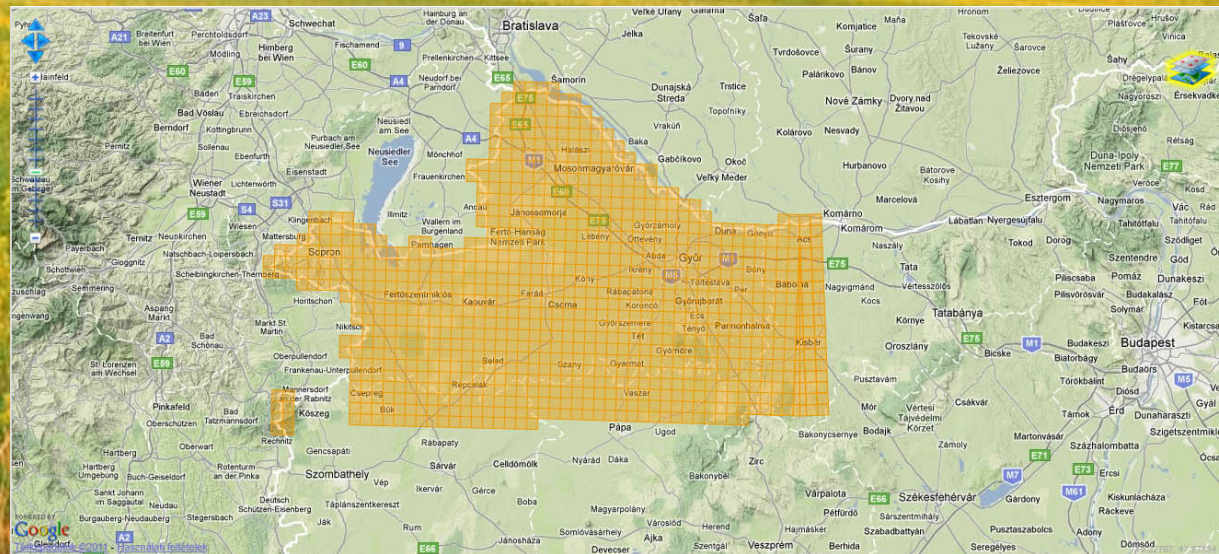
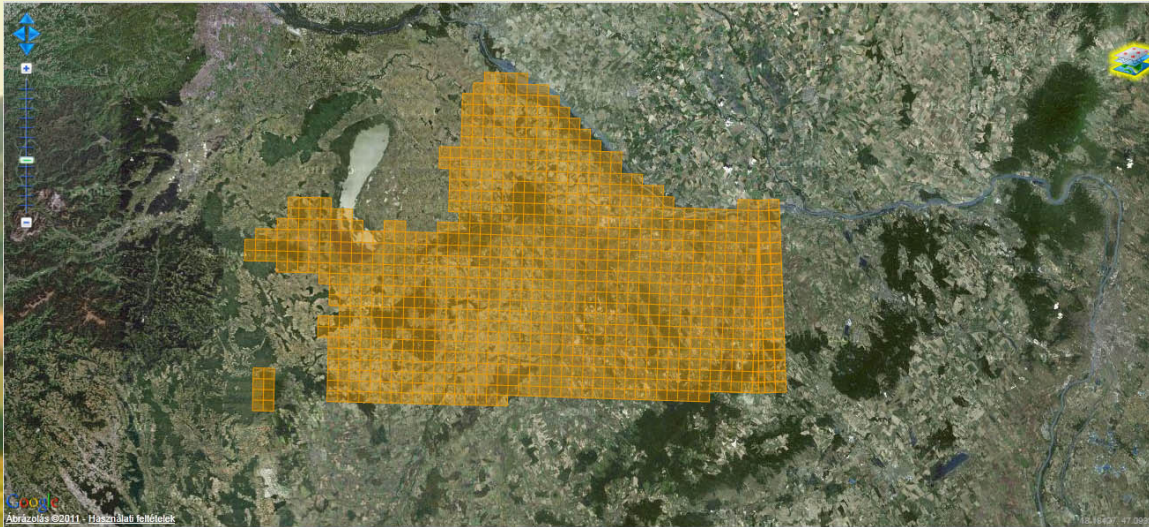
Üdvözljük a Szombathelyi Arachnológiai Műhely (SZAM) honlapján. Kérjük, tekintse meg weboldalunkat, ahol tájékozódhat a műhely tudományos és ismeretterjesztő tevékenységeiről. Ízelítőt kaphat a hazai arachnológiai kutatásokról és bepillantást kaphat a pókok rejtelmes és színes világába.

XII. Magyar Pókász Találkozó

Viszsa az előző lapra

Digitalizált adatok

Digitalizált adatok

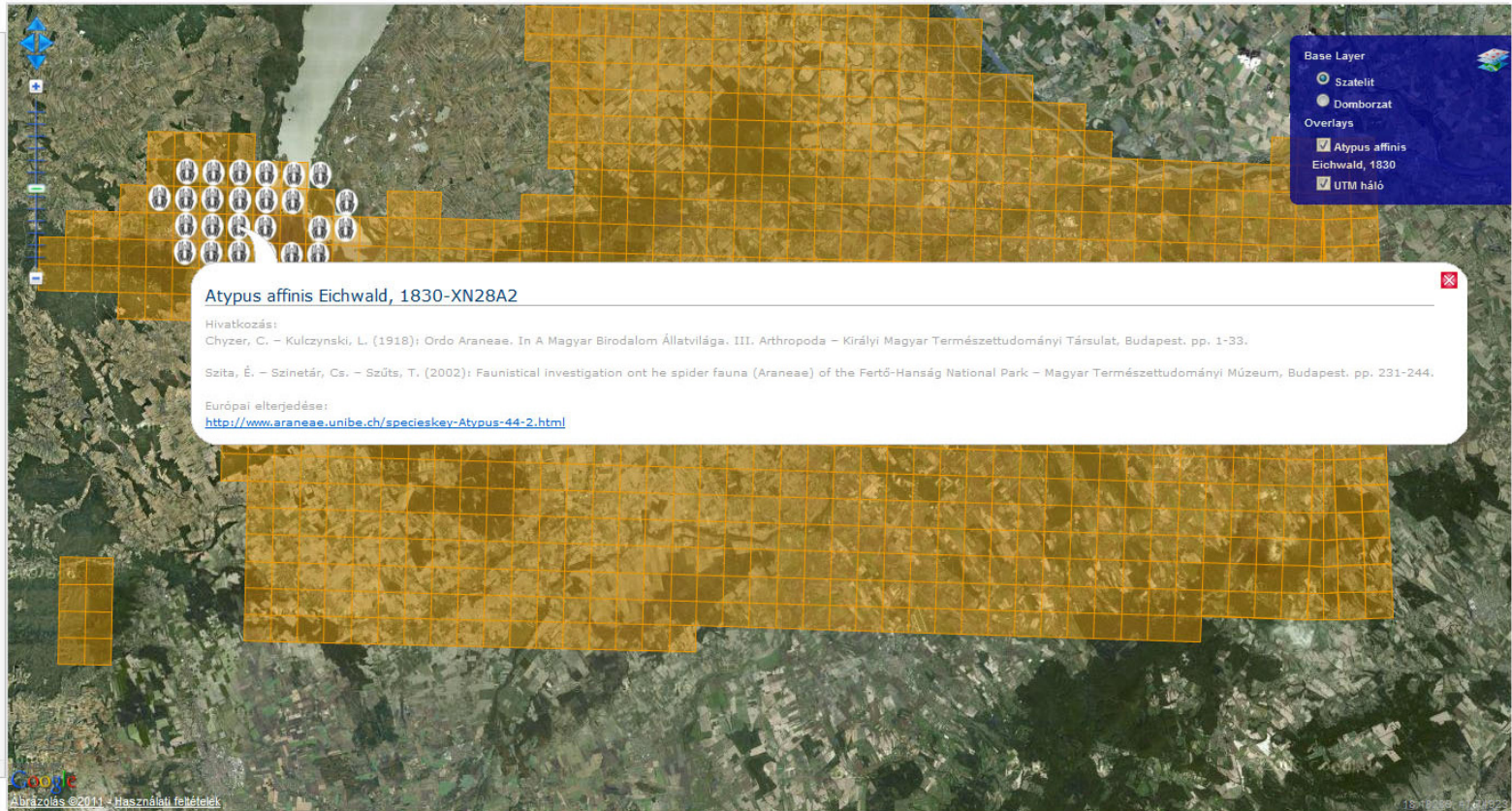
Arachnofília - Fajok eloszlása

Keresés településre: Üdülőtelepi nádas

Keresés

Térképre

- Torzpókfélek (Atypidae)
- Atypus affinis Eichwald, 1830

Térképre

Jövő

- Együttműködés, tájékoztatás
- Újabb területek feldolgozása

Köszönetnyilvánítás

- **Keresztes Balázs és Szita Éva (adatszolgáltatás)**
- **Cselényi András (informatikai háttér)**
- **Kovács Márk (adatfeldolgozás)**